

NOVA VARNOSTNA NJA ITALIJAN- SKIN DOLOVOV

VELIKA BRITANIJA NE BO MOLČALA.

Nji dolguje Italija 23 odstotkov več kot Ameriki.

Washington, D. C. — Italija je pogazila ustavno vlado in je uvedla fašistovsko diktaturo pod glavarjem Mussolinijem. Dovolilo se ji je pa 75 odstotkov popusta od njenega vojnega dolga, ako se dolg računi z obrestmi vred, kot jih plačuje zakladništvo lastnikom obveznic svobode.

Taka je analiza, ki jo napravi hladnokrvnen statistik glede izravnave dolgov, ki so jo sprejeli predsednik Coolidge, tajniki Mellon, Hoover in Kellogg, senator Smoot in kongresnik Burton in Gripp.

Ta izravnava dolgov je v velikem nasprotju z izravnavami, ki so bile izvršene z drugimi deželami. Veliki Britaniji je popuščeno le 24 odstotkov. Belgija je dobila 58 odstotkov popusta, dasiravno je bila opustošena po Nemčiji. In ko so Francozi vprašali za 54 odstotkov popusta, so ameriški komisariji rekli, da ne bo nič s tem popustom.

Mussolini, ki je z najbrutalnejšim terorjem prišel do vladne moči, triumfirala nad drugimi deželami, ki se niso po končani vojni poslužile ropanja in morjenja za potlačanje delavskih organizacij.

Senator Shipstead ne bo molčal, ko se ta dogovor predloži senatu v potrdilo. Tudi senator Borah ne bo kimal, kajti razlika v izravnavi je precej velika. Senatorju Shipsteadu ne gre v glavo, da bodo ameriški davkoplačevalci plačevali, da bo Mussolini lahko obdržal diktaturo v Italiji. Vojna se je bojevala za zaščito demokracije in ne v obrambo diktature, meni Shipstead.

POTNIŠKI PARNIK V PLAMENU.

Potniški rešeni.

Lewes, Del. — Potniški parnik "Lenape", lastnina Clydove parobrodne družbe, je prišel goroti na morju. Ob 3:25 minut zjutraj je priplul za valobran in parniku je izbruhnil plamen. Videti je bilo potnike, kako stojijo na stenah in se izkrcavajo v majhne čolne. Prišlo so tudi druge manjše ladje na pomoč, na katere so se vkrkali potniki.

Z obrežja je bilo videti, da potniki više zunaj ladje na vrveh in čakajo, da jih poberejo v rešilne čolne. En četrt na pet je bil parnik zavrt v morje plamena.

Iz Philadelphije poročajo, da je došla tje brzovjaka, ki pravi, da se sodi, da so rešeni vsi potniki. Tihotapci, ki se ukvarjajo z utihotapljenjem opojnih pijač, so tudi prihitali na pomoč in rešili precej potnikov.

KRVAVA STATISTIKA.

Chicago. — Dne 17. t. m. je bilo zopet pet oseb ubitih na ulicah. Letoanje število žrtev avtomobila je s tem naraslo na 695.

Pregled dnevni dogodkov

AMERIKA.

Stara garda se zanaša na pomoč nazadnjakov v demokratski stranki.

Godrnjanje v Washingtonu radi zaključkov z italijansko dolgovno komisijo.

Privatni interesi prihajajo za novo potezo za odpravo delavskih uni.

Voditelji industrij se boje socializacije.

Stavkajoči rudarji so pripravljeni na pogajanje.

Morlica in tatu Durkina očitno malo briga čikaška policija.

Črna roka med Italijani v Chicagu.

PO SVETU.

25,000 rebelev v Siriji koraka proti Damasku.

Fašisti iščejo za 100,000,000 dolarjev posojila v New Yorku.

Iz Egipta se vedno prihajajo vesti o nakitih na Tutovi mumiji.

Predlog za davek na kapital prinese Franciji pet milijard letno, če bo sprejet.

Mussolini obtožuje Garibaldi-ja zarote.

Rudarji so pripravljeni na pogodbo, pravi Lewis

Predsednik rudarske unije je odgovoril na razne sugestije za otvoritev pogajanj.

Philadelphia, Pa. — John L. Lewis, predsednik United Mine Workers of America, je v terek zvečer izjavil — kot poročajo listi — da so rudarji iz distriktov antracitnega premoga pripravljeni na ponovna pogajanja za novo mezdno pogodbo "v duhu in po principu 'daj in vzemi'". Nadalje je rekel, da so rudarji pripravljeni skleniti pogodbo, katera zajamči nepretrgano obratovanje rogov od enega do pet let.

Francoska zbornica do- bitira o davku na kapital

Predloga, če bo sprejeta, prinese vladi čez pet milijard letnih dohodkov.

Pariz, 18. nov. — Nižja zbornica zdaj razpravlja o Painlevo-vi predlogi, ki določa med drugimi reformami razne naklade na kapital. Naklade imajo naslov "izjemni narodni prispevki". Če bo predloga sprejeta, prinese vladi več ko deset milijard francov letnih dohodkov, s katerimi v proračunu in pokriti potekle no-tranje dolgove kakor tudi zunan-je obligacije, ki so plačljive v kratki dobi.

Predloga določa, da vsi prizadeti plačajo svoj delež takoj ali pa v obrokih tekom štirinajstih let. Vsa premoženja in dohodki pred premoženjem so podvrženi davku. Izvzeti niso niti državni papirji, ki so bili doselej prosti davka. Kmetje morajo tudi plačati dva do štiri odstotkov dohodka, ki presega vsoto letnih 10,000 francov. Nepridružitveni kapital, frankov, umetnine in drugo, ki je zlatina, umetnine in druge drage luksurije, mora plačati visok davek.

CHICAGO DOBI ŠIROKE BE- TONIRANE CESTE.

Chicago, Ill. — Do oddaljenosti petdeset milj od Chicaga bodo zgradili široke betonirane ceste, ki bodo teklo proti zapadu, vzhodu, jugu in severju. Te ceste bodo veliko širše kot sedanje. Vezale bodo cestna omrežja v vzhodni Indiani in v južnem Wisconsinu. Preračunane so, da bodo zadostovale za mesto, ki bo imelo deset milijonov prebivalcev.

V mestu samem pa že zdaj širijo nekatere ceste. Sto milijard centov je v rekonstrukciji. Prizadetih je okrog trideset cest. Chidetih je okrog trideset cest. Chidetih je okrog trideset cest. Chidetih je okrog trideset cest.

STARA GAR- DA ZOPET NE- ŠA ŠTRENO

PODPORNIKI LA FOLLETA BODO IZKLJUČENI IZ VA- ZNIH MEST V ODESEKIH.

Stara garda se vedno bolj zanaša na pomoč burboncev v demokratski stranki.

Washington, D. C. — Zasedanje kongresa se bliža in stara garda je postala delavna, da se znebi neljube opozicije v lastnih vrstah. In tako je prišla stara garda do zaključka, da je zanjo najbolje, ako v kongresni zbornici izključijo iz važnih mest v zborničnih odsekih vse kongresnike iz Wisconsin, Minnesota, Severne Dakote, in New Yorka, ki so v predsedniški kampanji leta 1924 podpirali La Folleta. To pripoveduje kongresnik Tilden iz Connecticuta, novi vodja stare garde v kongresni zbornici. Kongresnik LaGuardia je bil edini upornik iz države New York. Izvoljen je bil vosemo v letu 1924 v zbornico. Kongresnik Sinclair je edini La Folletov podpornik iz Severne Dakote, Keller pa glavni grešnik proti stari gardi iz Minnesota.

Stara garda je privikrat demonstiral, da se znebi nadvorniki, ki so republikanski "caucus" zaključili, da kongresnik Frear iz Wisconsin ne pride v kongresni odsek za sredstva in pota. Skoraj ugotovljeno je, da kongresnik Nelson iz Wisconsin izgubi svoje mesto v odseku za pravilnik.

DURKINOVO GNEZDO SO NAŠLI?

Ptičica je izletela.

Chicago, Ill. — Kmalu bo okoli Martin Durkina, morlica in avtomobilskega tatu, venec alave in junaka, kakršni obdaja junake šundromana. Vsak dan pripovedujejo jutranji in večerni listi, kako je bila policija že na sledu, ki se je pa znal v zadnjem trenutku izmuzniti iz nastavljenosti pasti.

Najnovejša vesti pripovedujejo, kako je Durkin prišel k zdravniku dr. David V. Omen-su in mu odprto povedal, da je Martin Durkin. Nato mu je rekel, da naj mu vzame kroglo iz prsi. Durkin se ni pustil omamiti in je prestal operacijo, ne da bi "trenil" z ocesom.

Neka druga vest pripoveduje, da je hotel Hawthorne v Ciceru bil njegovo skrivališče. Zdaj ho-dijo vsak dan notri in ven zvez-ne detektivke, da bi kaj izvedle o Durkinovem skrivališču, ali poizvedovanja so zaman.

Nov komet odkrit.

Chicago. — Prof. George Van Riesenbroeck je naznanil v terek, da je med opazovanjem zvez-darne Yerkese v Williams Bayu, Wis., odkril novo repatico, ki se zdaj nahaja v konstelaciji Lov-skega psa. Novi komet je ome-velikosti in se vidi le skozi tele-skop. Komet, ki ima zelo kratek rep, se pomiče na južnovzhodno stran neba.

Kitajski generali so se pomirili.

Sangaj, 18. nov. — Iz Pekin-ja javljajo, da sta generala Feng Ju-hsiang in Cang Tso-lin sklenila mirovni pakt.

Mussolini išče po- moč v New Yorku

Njegova komisija se pogaja z Morganom in drugimi bankirji za 50 milijonov.

New York. — Italijanski mi-nister Volpi, ki je pred nekaj dnevi sklenil pakt za odplačevanje dolga Ameriki, je te dni kon-feriral s člani svoje komisije v zvezi z bankirji v New Yorku glede posojila \$50,000,000 Italiji. Kakor poročajo, bo Morgan na čelu sindikata, ki podpiše po-sojilo. Italija išče v New Yorku posojilo sto milijonov dolarjev in dobi ga v dveh obrokih.

Privatni interesi so boje socializacije

Ti interesi bodo obdržali velik vplod v Washingtonu. — Ampak cilj teh interesov se ni popolnoma jasen.

Washington, D. C. — Strah pred socializiranjem glavnih industrij se zrcali v naznanilu, da se v Washingtonu sklicuje velik shod voditeljev industrije. Ta shod, ki je bil zelo skrbno pripravljen, se bo obdržal dne 10. decembra t. l., tri dni kašne-je, ko je kongres pričel zborovati. Ta shod podpira pred-sedniški parobrodni, zavaroval-ni, tovarniški, rudniški in drugih korporacij. Sklicatelji trdijo, da jih podpira več ko tri sto obrtnih in industrijskih organizacij. Poleg jih podpira-je še druge organizacije, ki so srazle, ker jih je Hoover pri-jateljstvo podpiral.

Ako je to gonja britskih bro-dolastniških interesov za odpravo ameriške vladne trgovske mornarice, ali protiofenziva proti naraščajoči zahtevi za nacio-nalizacijo premogovnikov, še ni popolnoma jasno.

Sklicatelji vtemeljujejo akli-canje tega shoda s štirimi točka-mi, ki so pa precej nejasne.

Napredni senatorji, ki se ne strinjajo a staro gardo v republi-kanski stranki in burbonci v demokratski, sumijo, da to go-njo podpirajo trust za produciranje in oddajanje električne si-le, premogovniške in brodolast-niške kompanije.

Privatni bizniški interesi so vedno solidarni, kadar vidijo, da prihajajo njih koristi v nevar-nost.

"RDEČI PARKELJČEK" NA- STOPI ZOPET KMALU KOT STRAŠILO V KITAJU.

Washington, D. C. — Nižji uradniki so pričeli že govoriti, da je kitajski general Feng pri-jatelj Sovjetske unije socialis-tičnega republik. Oni namigu-jejo, da se bo Feng skušal pola-stiti nekaterih obrežnih mest. Kašneje mu pa pošlje Sovjetska unija čete v pomoč, da postane gospodar v Kitaju.

Te govorice pričajo, da se "rdeči parkeljček" v Kitaju kmalu zopet prikaže kot straš-ilo za odrasle politične analize-te in otroke.

Nemška grofica obsojena na leto dni ječe.

Berlin, 18. nov. — Grofica Bothemer iz stare aristokratio-ne rodbine, ki se je pred vojno kretala v visokih družabnih kro-gih, je bila večeraj obsojena na leto dni zapore radi tatvine. Grofica je okradla svoje prija-teljice za manjše vsote denarja, preproge in razne vrednostne stvari, ko je hodila k njim na čaj. Njen odvetnik je govoril osem ur nje v prid, toda ni je mogel rešiti.

Bolgari invadirali grško vas z bombami.

Atene, Grška, 18. nov. — Tu-kaj poročajo, da je četa bolgar-skih komitejev večeraj prekor-na-čala mejo in napadla macedonsko vas Florino. Komiteši so vrgli bombe v kavarno in ranili deset oseb. Nato so odšli.

NOVA POTEZA ZA ODPRAVO DELAVSKIH UNIJ

Tudi ta poteza se ne bo obnesla. — Pa če jo prav privatnim interesom naklonjeni žanikarji slikaže v interesu gospodarjev v industriji.

Washington, D. C. — V Za-padni Virginiji imamo sodnika, ki je proglasil unije za nepostav-ne. To jih uniči! To je prin-cip, ki ga je vzpostavila Ned McLeanova "Washington Post" na prvi strani kot strašljivo po-vest, da je sodnik McClintic po-stavil rudarsko organizacijo United Mine Workers izven za-kona.

Članek pravi, da "vladni uradniki" čutijo, da jim ta sodnijski odlok veže roke, da ne more intervenirati v stavki na antracitnem polju. Predsednik Coolidge odklanja komentar razen sugestije, da bo bo razodoba mo-gose razveljavljena na priziv. On ne pravi, kdo bo postavljen izven zakona, kot pripoveduje McLean, ko bi skušal izravnati stavko na antracitnem polju. Ravno tako ne pove, ali bo za-delo njega ali katerega njemu podrejenega uradnika v delav-skem departementu.

V četrti sekciji Claytonovega zakona ni moči, da se delavci lahko poberejo in spravijo v mo-nopol, kar krši protitrustovski zakon, ker se ta sekcija glasi jasno, da delavci niso blago, to-rej se ne morejo monopolizirati. McClintic je razsodil, da je ru-darska organizacija U. M. W. A. kršila protitrustovske postav-e od začetka in zaradi tega so po-gajanja javnih uradnikov z njo nelegalna dejanja.

Frank Morrison, tajnik Ame-riške delavske federacije, je de-jal, da je taka ideja absurda. On pravi, da so zvezni sodniki v Zapadni Virginiji ovirali delav-ske unije, ko so prvokrat orga-nizirali delavce na polju po-cahontakkega premoga. Unij niso zlomili in tudi zunaj zakona jih ne morejo postaviti.

Zlatemu nakitu na Tutu ni konca se kraja

Prvi mumije mladega faraona so pokrite s ptič iz čistega zlata.

Kairo, Egipt, 18. nov. — Tu-tankamenova mumija je bila v soboto in nedeljo odkrita do v-ra-zu. Carter in njegovi pomočni-ki, ki odstranjujejo poyoje a 3500 let starega trupla, so bili ponovno presenečeni, ko so od-krili prsi. Čele prsi so bile po-krite z liki ptičev iz čistega zla-ta. Dva para razpetih kril pred-stavljata kragulja, ki je nosil ime božanstva Nehkhet iz staro-davnega Gornjega Egipta, raven je pa bila zlata podoba kri-late kače Buto iz Spodnjega E-gipta. Poleg tega so bili še dru-gi manjši krilati kot hrošči, božja očesa itd.

Mumija ima 13 prstanov in 20 obročkov iz zlata na prstih in rokah. Vse zlate figure in druge neprecenljive dragocenosti pričajo, da so bili staroegiptov-ski zlatarji mojstri prve vrste.

PROHIBICIJA PRINAŠA NO- VE DAVKE.

Washington, D. C. — Zborni-čni odsek za sredstva je sprejel sugestijo pomožnega zakladni-škega tajnika Andrews in predložil zbornici, da se naloži na galono neopojnega piva eno desetino centa novega davka. S tem davkom namerava vzdrževati prohibicijske de-tek-tive in druge prohibicijske urad-nike. Ta davek bo vrgel od \$60,000 do \$70,000 na leto. Ampak to je začetek. V prihod-njem letu se ta davek lahko po-više itd.

Revolucionarno gibanje v Siriji je vedno večje

25,000 rebelev se pomiče proti Damasku. Ameriški misijonarji zahtevajo ameriške bojne ladje. Vse kaže, da bodo Angliji pomagali Francozom.

Beirut, Sirija, 18. nov. — Iz dosedanjih sporadčnih izbruhov proti Francozom se je razvilo definitivno revolucionarno gi-banje, ki že zavzema velik ob-seg.

Po najnovejšem poročilu imajo voditelji vataje okrog 25,000 mož pod orožjem. Glavni stan re-belev je zdaj v Haabei, 36 milj zapadno od Damaska. Begunci iz Damaska se vedno prihajajo v Beirut.

Francozi so naredili veliko na-pako, ker so začeli organizirati kristjanske civiliste na obrežni strani Lebanonskih gora in jih pošiljati proti Druzom v notra-ajost dežele. S tem so izvali vsaki konflikt in kristjanske nase-lbine ne bodo varne pred vataši. Drugi Evropejci v Siriji zelo kri-tizirajo francoske poveljnike ra-di tega koraka.

Iz Sidona poročajo, da je on-dotni francoski poveljnik poslal kristjane — ki so večinoma Ma-roniti in grške ortodokane ve-re, naj se dvignejo proti Dru-som. Druški voditelji obtožujejo Francoze, da huškajo prebival-ce na versko vojno.

(Druzi niso kristjani, niti mu-slimani, pač pa imajo lastno ve-ro, ki je mešanica vseh religij v Mali Aziji. Mohamedanci so nj-hovi najbližnji zavezniki.)

Haifa, Palestina, 18. nov. — Vest iz Sidona se glasi, da on-dotni ameriški misijonarji na-ropali konsula, naj izposluje a-meriške bojne ladje v Sidon.

Jerusalem, Palestina, 18. nov. — Lord Plumer, angleški gover-ner v Palestini, je poslal letalako eskadro na zračno patroliranje ob sirski meji.

Carigrad, 18. nov. — Vodja sirskih vatašev Aaslan, ki se je tu ustavil na potu v Zengvo, je dejal, da bo apeliral na svet lige narodov, naj vzame mandat Si-rije Franciji in ga ponudi Zdru-ženim državam.

Garibaldi obdolženi zarote v Italiji

Trije Garibaldi so baje naredili načrt za revolucijo in strme-glavljenje fašistov.

London, 18. nov. — Iz Rima prihaja vest, da so trije bratje Garibaldi obdolženi na široko razpletene zarote proti Musso-li-nijevi vladi. Garibaldi so baje imeli voditi oboroženo vatajo, če bi se bil posrečil umor Musso-li-nija. Fašistovsko časopisje plaša, da je bil načrt za revolucijo v I-taliji in Španiji narejen v glav-nem stanu framazonske lože v Parizu.

Obdolženi Garibaldi — vnu-ki znanega italijanskega revolu-cionarja — so: Peppino Gar-baldi, najstarejši, ki je zdaj v A-meriki in Sante ter Riccoetto Garibaldi. Četrti brat, Ezio Gar-baldi, je pa navdušen fašiat in Mussolinijev pomagač.

Komunistične demonstracije v Londonu.

London, 18. nov. — Več sto komunistov z rdečimi zastavami in napisi ter z godbo na čelu, ki je igrala "Internacionalo", je večeraj prikorakalo pred sodno poslopje Old Bailey, kjer se vrši obravnava proti dvanajstim ko-munističnim voditeljem. Poli-cija je odpodila demonstrante.

Sodnik odrekel poroko mlademu ženinu.

Chicago. — Paul Kolas, 5707 Mansfield ave., star 17 let in ki zasluži 88 centov na teden, se je hotel oženiti. Sodnik Francis Allegretti je pa v terek zapretil dečku z ječo, ako bo še mislil na ženitev, dokler ni starejši in zasluži več denarja.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopis se na vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$0.49 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Cipro \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2637-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscriptions: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

128

Datum v oklepaju n. pr. (Okt. 21-25) poleg vašega imena na naslovni pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

ORGANIZACIJA STAVBINSKIH DELAVCEV V BOSTONU NAPRAVILA KORAK NAPREJ.

Lokalne organizacije stavbinskih delavcev razen lokalnih organizacij zidarjev in tesarskih delavcev tvorijo skupaj lokalno centralno organizacijo Združeni stavbinski strokovni svet. Kadar so potekle pogodbe s stavbinskimi podjetniki, so te organizacije delale skupaj pogodbo s podjetniki. Ako podjetniki eni stroki niso hoteli priznati zahtev, so se druge lokalne organizacije potegnile za prezirano stroko. Le organizaciji tesarskih delavcev in zidarjev sta stali ob strani, kakor da jih taki spori s podjetniki nič ne brigajo. Kadar so imeli zidarji in tesarski delavci spore s podjetniki, se niso drugi stavbinski delavci brigali zanje. Tako pocepljenje stavbinskih delavcev koristi podjetnikom, škoduje pa delavcem.

Zdaj se bo ta taktična napaka odpravila. Zidarji in tesarski delavci se pridružijo tudi lokalni delavski centrali. To pomeni, da bodo od zdaj naprej stavbinski delavci nastopali skupaj pri vseh pogajanjih s podjetniki. Zidarski in tesarski delavci so bili sicer v Ameriški delavski federaciji, v lokalnih zadevah so pa bili ločeni od drugih stavbinskih delavcev. In to je bila napaka, ki se je večkrat bridko maščevala nad stavbinakimi delavci. Kljub temu je zelo več let, preden je prišlo do spoznanja, in se je ta napaka odpravila.

V bodočnosti bo tudi samo eno razsodišče, ki bo sprejemalo pritožbe. Zdaj bo veliko težje podjetnikom izigrati eno stroko stavbinskih delavcev proti drugi. Organizacija še ni idealna, kajti mezde bodo še ostale različne in še marsikaj poleg mezd. Ampak korak k napredku je s tem združenjem storjen. Ta korak obeta, da se sčasoma odpravijo tudi drugi nedostatki in da organizacija postane moderna.

ZMAGA GRŠKIH KRZNARSKIH DELAVCEV V NEW YORKU.

Grški krznarski delavci, ki so delali pri grških krznarskih podjetnikih, so zmagali po desetdnevni stavki.

Ti delavci niso bili organizirani. Unija krznarskih delavcev je pričela med njimi najprvo s podukom o vrednosti organizacije za delavstvo. Stvar ni bila lahka, kajti doseči je bilo treba petnajst sto delavcev, ki so vedno tvorili nevarnost za organizirane krznarske delavce. Kampanja za poduk je imela uspeh, in grški delavci so pridno pristopali v organizacijo. Podjetniki seveda niso mirno gledali organizatoričnega dela in prišlo je do stavke, kajti vedeli so, kaj je zanje na tehnični. V tej industriji je bilo zelo lepo razvito podpodjetništvo na škodo delavcem. Podjetnik je oddal delo podpodjetniku, ta je zopet najel delavce, ki so dostikrat delali na domu. Podjetniki so imeli na delu svoje vohune, ki so poizvedovali, kaj se med delavstvom godi. In tako se je položaj poostrihl od dneva do dneva. Prišla je stavka na željo grških podjetnikov. Podjetniki so bili prepričani, da zmagaajo, saj drugače bi ne izzvali stavke.

V teku desetih dni so se podjetniki prepričali, če ne sklenejo miru z delavci, da bodo še bolj tepeni, kot če sprejmejo zahteve stavkajočih delavcev. Spoznali so, da bo odlašanje za sporazum njim povzročilo veliko škodo. Sezona je bila tukaj in če jo zamude, se ne povrne do prihodnjega leta.

Najnižja mezda je bila \$25 na teden. Zdaj je minimalna tedenska mezda \$28, ki narašča do \$46 in se ravna po delu, ki ga vrši delavec. Delavne ure v tednu se skrajšajo na štiri in štirideset.

Delavci so hoteli praznovati svojo zmago s pohodom v kraju, v katerem je koncentrirana krznarska industrija. Policija je ta pohod prepovedala in tako so stavkajoči delavci priredili veliko veselico. Bala se je najbrž, da se podre obstoječi družabni red, ako delavci praznujejo svojo zmago s pohodom.

Stavka je bila podučna za podjetnike in delavce. Podjetniki so se lahko naučili, da se ne more razbiti vsake delavske stavke, četudi je bila od strani podjetnikov izsiljena, ko je bila organizacija še šibka. Delavci so se pa naučili, ako so solidarni in se ne dajo zbegati od govorice, ki jih trosijo najeti vohuni, in zaupajo vase in svojo moč,

tedaj prav zanesljivo delavci ne bodo poraženi. Delavci velikokrat izgube bitko, ker poslušajo najete vohune in več zaupajo njihovim besedam kot pa onim, ki vodijo stavko. Po izgubljeni stavki pride seveda dostikrat spoznanje, da bi delavci zmagali, ako bi se ravnali po pravih onih, ki vodijo stavko. Tako spoznanje je seveda prepozno, a vendar je boljše, če ga ni. Ako je spoznanje tukaj, tedaj je tu tudi prvo znamenje, da v prihodnji stavki podjetniki ne bodo imeli lahke igre.

SLIKE IZ NASELBINE

Lynch, Ky. — Na južnovzhodnem delu države Kentucky se vzpenja po slovenskem izrazu "Ponosna gora". Gora je tudi ena najvišjih v državi Kentucky. Kraj se nahaja v bližini meja treh držav: Zgornje Virginije, Virginije in Tennesseeja. V tem kotu se nahaja prijazno kompanijsko mesto Lynch, katerega lastuje U. S. Premogovna družba, lastnica obširnega polja mehkega premoga.

U. S. družba ima tu moderno opremljene rudnike, iz katerih par tisoč rudarjev dnevno spravljajo na dan črni diamant. Žile premoga so v rudnikih visoke od 4½ do 6 čevljev. Ta kompanija je v državi še ena najboljših za plačevanje delavcev, katerih ji seveda ne primanjkuje. Kadar je dosti delavcev na razpolago, kdor trdo dela za vsakdanji kruh, ve, kako z njimi postopajo.

Tu zaposleni rudarji so večinoma tujezci. Vseh različnih narodnosti so, med njimi pa nas je peščica Slovencev. Dosti je drugih Slovanov, ki imajo tu svoja podporna društva. Tako se je tudi tej peščici Slovencev rodila misel, da si ustanovi svoje podporno društvo pod okriljem Slovenske narodne podporne jednote. Društvo rapidno raste in če bo šlo tako naprej, mislim, da v par mesecih dosežemo petdeset članov. Da pa bo društveni uspeh bolj siguren in hitri, si je društvo kupilo tudi svojo društveno zastavo, katero bo razvilo dne 21. nov. t. l. Društvo je tudi sklenilo, da priredi veselico o priliki razvija društvene zastave. Pri tem se bo pokazal tudi našega štirimesečnega dela.

Veselica se bo vršila v kompanijskih prostorih Y. M. C. A. in sicer prične ob osmih zvečer. Vabljeni ste vsi Slovenci in delavci drugih narodnosti, da nas ob tej priliki v obilnem številu posetite in tako pomagajte do našega boljšega uspeha. V vsakem slučaju bomo povrnili. Da bo dosti zabave in veselja vžitek, bo poskrbel zato pripravljeno odbor.

Na svidenje dne 21. novembra ob osmih zvečer na veselici. — Aug. Orel, tajnik društva "Ponosna gora" št. 550.

Kenmore, Ohio. — Že dolgo sem v malem mestu, pa še nisem videl dopisa iz te male slovenske naselbine. Z delom gre bolj slabo kakor povsod, ker v tukajšnji okolici so večinoma same tovarne kavčuka in vse bolj slabo obratujejo, tako da se za služi komaj za preživljanje. Kakor berem v časopisju, je povsod enako.

Res ni tu veliko Slovencev, pa vendar imamo par društev. Tako imamo društvo S. N. P. J., katero še precej dobro napreduje. Imamo par nasprotnikov kakor povsod. Ker ni dolgo, kar smo ustanovili društvo, tudi nimamo zmogni obdržati seje v kaki dvorani. Zato nam je br. Majk Golec dal sobo, da se pri njem lahko vrši seja vsaki mesec. Tudi se je godilo, da smo tam sedaj imeli vsaki mesec sejo vsake druge nedelje. Ko smo tako imeli sejo dne 8. novembra, se je pa kar nenkrat začela širiti govorica, da moramo ven iz hiše, ker tam da se ne sme obdržati seja. Kakor hitro se ne pobere mo iz hiše, da pripelje gosposnina stražnika, da nas razsodi, če ne, bo pa Majku podarila najemnino tako visoko, da je ne bo mogel plačati. Kaj smo hoteli? Pobrali smo šila in jo ubrali vsak proti svojemu domu. Jezili smo se en čas, pa je bilo kmalu dobro. Zenico, ki se je tako hudo razjezila, prav dobro poznam, da se včasih malo preveč zagleda v ročni venec, potem pa ne ve, kaj izreče.

Pozdrav zavednim Slovincem v Kenmore. — T. Černa.

Bridgeport, Ohio. — Tukajšnja družba Lorain Coal & Coke Co. je odprla rev Lincoln na

Lainsburg, kateri je bil zaprt od novembra lanskega leta. V njem bo zaposlenih v kratkem do 500 premogarjev. Tudi nekaj drugih majno so družbe odprle v tej okolici. V Yorkvillu je začela ena obratovati, kjer bo zaposlenih do 700 premogarjev. Potem še štiri manjše jame okrog Ballerje so začela obratovati, tako da bodo imeli prilika delo dobiti še tisti, ki so še sedaj bili brez dela.

Kar so bile slabe delavske razmere, tudi veselje nismo pridelali. Da pa v tem letu, ki gre že h koncu, ne bi imeli nobene plesne zabave, dočim lastujemo tri društva skupaj svojo dvorano, smo se sporazumeli, da priredimo veselico na 26. novembra t. l. na Zahvalni dan. Začetek veselice je točno ob dveh popoldne. Dramsko društvo Orel bo priredilo dve igri, eno v slovenskem jeziku, ki bo jako zanimiva, in drugo pa v angleškem jeziku, tako da bodo tudi tisti zadovoljni, ki ne razumejo popolnoma slovenski. Po končani igri bo pa prosta zabava in ples. Upamo, da bo ustrezno vsem, starejšim in mlajšim. Vstopnina bo za moške 75c, za ženske pa 50c. Kakor vsakokrat, bodo tudi sedaj na razpolago prave domače kranjske klobase.

Po navadi vselej precej članov izstopa, da se ne udeležijo veselice, sedaj pa upam da ne bo nikdo ostal doma, ampak se vsi snidemo na 26. novembra ob dveh popoldne, ker igra se prične točno ob omenjenem času. Torej da ne zamudite, pridite o pravem času, za kar vam ne bo žal. Vabimo tudi druge rojake in članice iz drugih naselbin, da nas posetijo na omenjeni dan. Prepričan sem, da se vsakemu dopadlo. Naj še omenim, da vsi člani plačajo omenjene pristopnine, akoravno omenjeno doma. Ravno toliko tudi omenjeni člani. In zato, ko boste pisali, pridite, da boste življali. Ves dobiček bo za dvorano blaginjo, ki je valed popravila hudobolela na financi. — Martin Kosa, tajnik.

Library, Pa. — Že dolgo časa ni bilo nobenega dopisa v Prosveti iz naše naselbine, zato sem se jaz odločil, da podam javnost nekoliko aliko, kako se z nami godi.

Tu je premogorov Montour No. 10. Pittsburgh Coal Comp., kateri je bil zaprt od 9. maja t. l. Vem, da je večinoma znano premogorjem po Pennsylvaniji in morda tudi drugod, kateri je kaj čitajo, zakaj je ravno ta kompanija zaprla vse svoje rove, ker namreč noče izpolnjevati podpisane pogodbe z U. M. W. of America v Jacksonvillu, Florida. Zatorej je začela obratovati z odprto delavnico, neglede na stroške, koliko jo stane ena to na premoga.

Tukajšnji rov, kakor se govori in alihi — živim sam tukaj — obratuje že več dni, pa do danes ni še nobenega premoga naložnega v železniške vozeve, da se odpelje za vporabo. V angleškem časopisju smo čitali, da premogorov Montour No. 10 obratuje z 41 ljudmi, pa so vendar najbrže vrste stavkokazi, katerih nikdo ne more pripoznati za ljudi, kdor je le malo poskusil obri, ker delajo za 1917 plačo ali še manj. Nekateri tudi veliko več! Ko je rov Montour No. 10 obratoval po unijaki lestvici, je bilo okoli tisoč ljudi zaposlenih in premoga so vsaki dan spravili na svetlo 70 do 80 železnih vozov, akoravno je v nekaterih prostorih toliko kamna, da mora človek imeti železno voljo, da se poprime dela.

Sedaj so za stavkokaze seveda najboljši prostori na razpolago, pa vseeno ne odvažajo premoga, vsaj do danes še ne. Mislim, da bo najboljše, da sam gospod super začne premog kopati, če ne, bo izguba za kompanijo.

Stavkokazi dohajajo in veliko jih zopet odhaja, ker kakor se vidi, jim ne dopada tukajšnje podnebje. Par tukajšnjih premogarjev tudi stavkokazi, kate-

ri pa niso Slovenci. Drugi se drhlimo daleč proč.

Poznamo smo, da si bo Pittsburgh Coal Co. precej opelja prste, kar ji tudi iz vsake arca privoščimo, ker to je edina kompanija, ki je prebrala pogodbo z U. M. W. of America, sklenjeno v Jacksonvillu, Florida. Naj nosi posledice!

Kompanijskih deputijev je včasih več kakor stavkokazev in naselbina je tako razsvetljena, kakor pristanišče v New Yorku, ko parnik pripelje potnike iz stare domovine.

Pred dobrim letom nazaj smo želeli, da bi kompanija dve luči napravila. In kaj smo izvedeli, da to družbo stane deset tisoč dolarjev. Sedaj pa toliko svetlobe za 41 stavkokazev, skoraj za vsakega po eno, pa brez stroškov!

Na društvenem polju še vseeno nismo preslabi, ali bilo bi pa še boljše, ko bi rov obratoval. To je še dobro za nas, da so v bližini drugi rovi, kateri obratujejo po unijaki lestvici, samo delo je zelo težko dobiti. So še danes nekateri, ko dela v jami ne morejo dobiti.

Proti koncu mojega dopisa naznanjam, da Library izobraževalni in zabavni dom priredi veselico z veseligr "Kje je moja" dne 26. novembra na Zahvalni dan" v lastnem prostoru. Začetek veselice ob dveh popoldne. Za vse ugodnosti skrbijo za izvoljeni odbor.

Zatorej vabimo rojake iz okolice in iz naselbine, da se te veselice udeležite, kar bo najbolj mogoče, posebno še, ko se nudi taka razsvetljava ponoči zastoj. — Tajnik Slovenskega doma.

Bridgeville, Pa. — Nič kaj posebnega ni poročati iz naše naselbine, kjer smo najbrž ravnokar trpili kakor povsod. Stikajo nas kakor se jim poljubno.

Ravno sem čital v angleških časopisih, da Pittsburgh Coal družba namerava pričeti z delom pri rovu št. 10 v Library, Pa. in drugo Mansfield pri Carnegie pod plačo po lestvici iz leta 1917. Dotična kompanija se trudi na vse različne načine, da bi združila našo organizacijo U. M. W. of A. Najemlja zamorcev, katerih ne vpraša, če so že kdaj prej delali v rudniku. Res prihajajo žalostne razmere, draginja je vedno neznosnejša plače pa drve nizdol.

V Bridgevillu smo si ustanovili socialistični klub. V korist obstoja novega kluba priredimo plesno veselico na zahvalni dan v Slovenskem izobraževalnem domu v Bridgevillu, Pa. Vabljeni so vsi rojaki iz bližnje in domače okolice, da nas obiščejo na dan veselice in nam pomorejo do boljšega uspeha.

Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da se povabi pevsko društvo iz Canonsburga, naj nas blagovolji posetiti in nam zapeti par slovenskih pesmi.

Torej vsi na svidenje na Thanksgiving day v slovenskem domu, kjer bo vse najboljše poskrbljeno, da boste imeli dobro zabavo. — Louis Dernošek.

Girard, Ohio. — Naznanjam sorodnikom, znancom in prijateljem, da je nas je za vedno zapustil moj soprog Nikolaj Kisil. Umrl je dne 26. oktobra v starosti 62 let. Pogreb se je vršil dne 28. oktobra na Calvary pokopališču v Youngstownu, Ohio. Pokojni je bil član društva Ljubljana št. 49 S. N. P. J. v Girardu, katero mu je priredilo dostojen in lep pogreb.

Ob tej priliki se najpristnejše zahvaljujem društvu Ljubljana št. 49 in članstvu v splošnem, kateri ste mi bili v pomoč in tolažbo. Hvala vsem za prečute ponoči, njegovim bratom, posebno še onim, ki ste prišli iz oddaljenih krajev, in vsem za sprejem k zadnjemu počitku na pokopališče. Moja iskrena hvala vsem za darovane krasne vence, in sicer društvu Ljubljana št. 49, Johnu in Lojzi Marinič iz Clevelanda, Mariji Gregor iz Pittsburgha, Pa., Louis Pisanak, Andrej Dzur, mr. in mrs. Leon, mr. in mrs. Roston, Janko Galovž, mrs. Nagode in sosedom mr. in mrs. Charles Juengling. Hvala vsem, dragemu sogropu pa šelim miren počitek. Žalujeta — Amalija Klatt.

Agitacija za "Prosveto"!

ZARKOMET

Pot, katere kaže Trunk.

G. Trunk piše o "notranjem konfliktu" med socialisti in komunisti v S. N. P. J. in pravi: "Čisto naravno je, ako je tudi S. N. P. J., kolikor gre pri tem za politično ali strankarsko moč, dobila svojo opozicijo in ji bo ta opozicija delala še hude ure. Uverjen sem, da bodo komunisti prišli do vedno močnejše pozicije in morda končno celo do krmila."

Med vrsticami — kdor zna čitati — je pa Trunk zapisal tole: "Kar mi ne moremo razbiti S. N. P. J., nam je čisto prav in naravno, da jo razbijemo komunisti. Kdorkoli izvrži to delo, dobi naš blagoslov."

G. Trunk je zopet v veliki zmoti. Naša jednota ni politična stranka.

... ..

"Znat je treba", je rekel Mike.

Mussolini je potegnil nekaj milijonov Italijanov in več milijonov ljudi zunaj Italije. Najbolj pa je potegnil 112 milijonov Američanov, ki bodo morali plačevati 75 odstotkov italijanskega dolga. To pomeni, da bo Amerika financirala bodočo Mussolinijevo vojno.

... ..

Kristijan za pet dolarjev!

Genjeni Zarkomet! Gospod Černe so rekli na bazarju, da mora vsak kristijan kupiti za \$5 tikev; ako ne kupi, ni več kristijan. Konec leta pa mora vsakdo dati po enodnevno plačo za cerkev. Torej kostruni, ako nočete, da pride sam Lucifer po vas po novem letu, dajte! Tudi vi, ki na skrivnem podpirate črno lunbo, v javnosti pa nosite krinko naprednjajstva, le dajte! Ampak pazite, da vas ne vidi Strigel, ki pokaže vaše naprednjajstvo v pravi luči. — Strigel, Sheboygan, Wis.

... ..

Ruski sločini.

V sovjetski Rusiji so zopet ustrelili dvanajst korumpirancev. Ni čuda, da Amerika noče priznati moskovske vlade.

... ..

Opazovanje neizpovedanega grešnika.

Genjeni K. T. B. Blizu Stefanovih je hiša, v kateri je bival faran s svojo ženo. Žena je pa ušla z drugim in mož je nekaj časa potem prodal hišo, katero je kupil drugi faran. Ko se je družina preselila v kupljeno hišo, so otroci našli v "closetih" vsepolno "deležih plaščev". Drugo zamolčim, ker nočem pohujšati g. Trunka. — Neizpovedan grešnik, Chicago.

... ..

Dobre novice iz Jugoslavije.

V Novem mestu so po 25 letih zopet obešili nekega Hrvata.

... ..

Enajsta zapoved.

Dragi Zarkomet! Trunku je bilo na smeh, ko smo pisali v 10. zapovedih, da je on najmodrejši človek na svetu. Pa ni smešno človek, ki boče hkratu odgovorjati vsem nasprotnim listom in posameznim dopisnikom v svojem "lisanem polju", res nima para. On sicer pravi "jezik za zobe" (ali ne "zoba za jezik"? in dodal je enajsto zapoved. Enajsta zapoved bi bila, da se naj kurtarji lotijo kaknega poštenega dela, da ne bodo živeli na račun slepega delavstva. Černe se je tudi umaknil. Izjavil je, da noče iti na debato. Padlo mu je srce v hlače, ker ve, da bi bil poražen. — Rdeči trn iz Collinwooda.

... ..

Tudi debata.

Skof Collins Denny v North Carolini svetuje moškim, naj si puste brke rasti, češ brki da so "pravi znak moštva".

Brišbane pa odgovarja skofu, da spoštljivo odklanja nasvet, kajti poleg brkov so še drugi znaki moštva.

... ..

Listnica.

Peaniku "Punce pri spovedi": Vaša pesem bi g. Trunka preveč razveselila. Ker mu pa nočem dati veselja več kot je treba, sem vašo pesem vrget v koš.

... ..

Popravek. — V večerajnji izdaji Prosvete je bila pomota v številki društva "Primož Trubar" na prvi strani. Številka društva je 126 in ne 125. — Uredništvo.

Slovenska Narodna Podporna Jednota

incorp. 17. pros. 1907
v državi Illinois

IZVRŠNAVI ODHOR:
UPRAVNI ODSEK:
Predsednik Vincent Čalkar; podpredsednik Andrew Vidrih, R. F. D.
iz Ljubljane, P.; tajnik Matthew Turk; tajnik bolnišniškega oddelka
iz Ljubljane, P.; glavniki John Vogrinc; urednik glasila Joka Zavrtal
iz Ljubljane, P.; glavniki John Godina.

FOROTNI ODSEK:
Martin Selennikar, predsednik, Box 276, Barberton, Ohio; Frances
Lushar, 2627 E. Ridgeway Ave., Chicago, Ill.; John Kristanicki, 19111
Linton Ave., West Park, Ohio; Mary Udovich, 2623 S. Ridgeway Ave., Chi-
cago, Ill.; John Terfoll, Box 22, Strabana, Pa.

MOLNIŠKI ODESK:
SREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2627-59 S. Lawdale Av
Chicago, Ill.

SEODNO OKROŽJE: Jacob Ambrose, E. Box 284, Moon Run, Pa.
Joseph Zorka, RFD, 1, Box 114, West Newton, Pa.

APADNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 194, Gross, Kans., za lugosapap
Frank Klun, Box 308, Chisholm, Minn., za sev. za
John Golob, Box 144, Rock Springs, Wyo.

Nadzorni odbor:
Paul Berger, predsjednik 2652 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill., Richa-
Savertnik, E. No. 1, Midvale, Ill.; Frank Zajc, 3839 W. 26th St., Chi-
cago, Ill.

Zdrúžitveni odbor:
Predsedník: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.; Jolán
van, 5025 W. 35th St., Chicago, Ill.; John Olip, 2426 So. Clifton Park Av
Chicago, Ill.

VEROVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 18, Ohio.

YRE ZADVE BOLNICE PODPORU SE NASLOVE: Dajniko tajni
 H. N. P. J., 2457-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

YEN KADRE V SVETI E BLAGAJNIŠKIMI POSLI se posilijo

Veljajte na gl. poročni odsek se naj pošiljajo na naslov: Martin Solov
Box 275 Rochester, Ohio

Voljeli ste drugi spisi, nasmanjila, oginai, naročnina in sploh vse h
v svoji s glasilom jedneta, naj se pošilja na naslov: "PROSVETA"
167-29 So, Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ne ni več vrnil na krov. Kmalu
prišel na ladjo njegov brat,
Vilhelm Vilhelmi, ki je za uspeh

...je oblekal mrtev v globini. Ko je videl pomorski sanitetni podstnik D'Angelo kaj se godi, je odšel na obhodo, da ga ...

Sadovi toliminskega učitelja. Letos je izšlo s toliminskega učiteljskega 28 potrjenih učiteljskih kandidatov, 16 pa jih je p. arelostnih izpitih padlo.

SMRTNA KOSA.
Chicago, Ill. — Danes pono

Marina kom. V Gorici je umrla komaj 25 let stara čl. nica ženskega društva "Nada št. 102 S. N. P. J., sestra Vikt.

Spromembe na podprefekturi
Istriji. Vakantno mesto (drij-
kega podprefekta, katerega je
nedavno upravljal cav. Fabioli, je
rijša Skavič, stanujoča na 287
So. Harding ave. Podlegla je
daljši bolezni, katero si je n
kopala pri porodu. Pokojnica
bila doma v Štorkij pri Sežani

Primeri, ki so se pojavili v zadnjih letih, kažejo, da se v Sloveniji pojavljajo tudi primeri, ki so v drugih državah redki. V Sloveniji so bili v zadnjih letih primeri, ki so bili v drugih državah redki. V Sloveniji so bili v zadnjih letih primeri, ki so bili v drugih državah redki.

Novi slovenski učitelji. V Vidu, so napravili z dobrim uspehom ispit zrelosti nastopni učiteljčeni iz Tolmina: Angela Levkova iz Cerknega, Ivana Kenova iz Kneže pri Podmelcu, An-

Kragelj iz Tolmina, Viktor Kramar iz Idrije, Ljudmila Lukancova iz Idrije, Alojzija Majkova iz Idrije, Emilija Nemova iz Bilj, Marija Poljanškova iz Idrije, Alбина Presljeva iz Podgorice, Ana Bratunec iz Podgorice, gredalnice stoosevit man bar Katzo družbe.

Povest na novo aliko je vse iz življenja v natlačenih newyorkskih stanovanjih; vlopa Picfordove pa je v tej aliki kakavodvobila, ga nje karakta

Do raspusta druživa — globni
del javnega zborovanja. Poroli
sijo že, da so politična obla-
vita raspustila Prosvetno dru-
štvo. Družinskih na Vitezu

Z razpustom pa še ni bilo načrtovane končano. Sodišče v Ljubljani je naknadno obvestilo Viktorja Fakača, predsednika razpisane organizacije, da

je kaznovan z globo 118 lir, ker se je pregrešil proti 1. členu zagona o javni varnosti. Vodil je namreč javno zborovanje, na katerem je imel okoli 20 poslušalcev in po zborovanju je koristil baržuno in avli.

...mladina v četverstoph
kosti vas. In to je bilo dovolj
ka kaznjivo izdajstvo.

Dar gorilkega mesta d'Annun-
tju. Za praznovanje zmage te-
ni podari, kakor naznanjajo i-
ti imenitna zabava. "Klasifi-
ran oglas" je ime ti novi igri
platno, ki jo pokazuje gleda-
še "Chicago" Balaban Katzo
družbe: V magazinu Cosmopo-
tan je izšla povest z ravno te

ulijanjaki listi, moto Gorica D'Annunziju sliko sv. Franciška Assiskoga, ki je vredna 30.000 lir, pravda ako se je nabrela pravosmerno ta vsota. Mestni komisar je dodelil prispevka 3000 lir.

...je uporabljal v Julijski Krajini

Katoliški nauki in obredi

(Poglavje iz knjige "The Popes and their Church".)

Spisal Joseph McCabe, bivši katoliški župnik in profesor bogoslovja.

(Dalje.)

Vsekakor so priprosti ljudje tako navajeni nerealnosti in ekcentričnosti cerkvenega jezika, da se ne zmenijo za take reči. Odlomki nabožnih pesmi iz mojih deških let še danes tava jo v mojem spominu, in kar se danes čudim, je to, zakaj se nisem čudil takrat, ko sem bil otrok. Ene pesmi ne morem pozabiti. Teje se naravno hudiča. Svet v moji mladosti je bil en sam velikanski Kolosej, v katerem smo se neprenehoma bojevali s samimi hudiči. Perzijanec v starem veku, niti moderni priprosti Kitajec nima toliko opravka s hudiči.

Dotična pesem, ki ima zelo bojevito melodijo, tako da smo mo-

rali napeti vsa pljuča, se glasi v prvi kitici:

"Arm for deadly fight,
Earth and hell unite,
And swear in lasting bonds to bind me;
Hail the cross on high,
Jesus is our cry,
With Jesus still the foe shall find us."

Ko smo odpeli, smo se razkropili h kamenčkanju ali pa smo šli krasit sadje na župnikov vrt. Se ena pesem je bila, katero so "otroci Marije" morali peti. Dvesto ali tristo dečkov in deklic je napelo pljuča in bruhalo glasove s silovitim zanosom. Kaj po peli? Ah, je bila pesem prošnje za zdravje, za krepak razvoj in koristno življenje teh mladih ljudi? Niti najmanj. Bila je sledeča mila, naravnost obupna prošnja:

"Holy Mary, let me come;
Holy Mary, let me come
Soon to be happy
With thee in thy home!"

Med otroci ni bilo niti enega, ki ne bi bil omedlel strahu, če bi bil v tistem hipu glas iz nebes naznanil, da je njegova prošnja ušla. Med poslušalci ni bilo niti ene matere, ki bi ne bila smatrala naglo smrt svojega sinčka ali hčerke za nepopisno

nevarno. Tudi duhovem sam, ki je vodil petje, bi se bil jokal, če bi bil kateri izmed otrok nenadoma obšel mrtev. Kljub temu so pa v "templu resnice" navdušeno vaj peli za takojšnjo smrt!

Clovek bi pričakoval, da je cerkev odpravila nekatere teh skrajno bedastih pesmi v zadnjih dvajsetih letih. Da se pričam, sem nedejlo tega pogledal v najnovejši ameriški himnal (Toner's). Nak! Vsi cerkveni poetični biseri iz mojih otroških let so še vedno v veljavi in še nekaj novih zraven. Katoličani še vedno prosijo Marijo, da bi hitro umrl!

Snov vseh teh pesmi, ki amoj jih peli pred štiridesetimi leti in ki jih pejo še danes, je sledeča: Zemlja je dolina solz, milijoni hudičev so nam noč in dan za petami (hudičev je več kakor dve milijardi prebivalcev na svetu, če verjamete cerkvenim knjigam) in čimdalj živimo na svetu tem večja je nevarnost pogubljenja. Torej je najboljša, da vsi brž umremo, zlasti ko smo še otroci!

Najboljša katoliška himna je tista, ki je najmanj realistična. Citajte sledeče vrstice, ki jih poje 40 let, kolikor je meni znano. (No. 113):

"O mother, I could weep for woe,
Joy feels my heart so fast;
My soul today is heaven on earth,
O could the transport last!"

Ali morda poje kakšna srečna Marijina devica pred svojo poroko? Kaj šel! Dekleta izražajo v tej hiperbolični pesmi svoje veselje, da Marija ni podedovala Adamevoga greha, ko je bila rojena! To je velika himna na čast "Brezmadežnemu spočetju." In ta pesem se nahaja v "izdanih" zbirki cerkvenih pesmi v Ameriki. To je menda najboljši prevod stoletja, ki ga je mogla dati cerkev, katere se ponaša s monopolom verskih in umetniških inspiracij!

Se eno pesem bom citiral in potem sem pri kraju s to rečjo. Vlak odličen svetnik in svetnica v katoliški cerkvi ima svoj post in himno. Vsi svetniki in svetnice so namreč v armadi čuvajev, ki nas vodijo na našem "trnjevem potu med pogubonosnimi prepadi" in goljufajo melodramatične zloduhe, "naše vedno čuječe sovražnike." Tesar Jožef je na ta način tudi zašel v pesmarico. Lahko si mislimo, kako bi se stari Jožef čudil, če bi danes odprl svoje judovske oči in slišal o sebi tole:

"Hail, holy Joseph, hail!
Husband of Mary, hail!
Christ is the lily flower
In Eden's peaceful vale."

(Dalje.)

Vesti iz Jugoslavije

moje duše umika laž pred resnico, čeprav se še v strahu pred razgaljenjem bori s poslednjimi močmi. Da si ne odpočije od teh blaznih izbruhov in ne zasadi krempļjev iznova, je nadaljeval mirno in toplo.

"Izmučena si nocoj, Lina! Jutri boš rde la od sramu za vse, kar si govorila nocoj. Po-vej mi, čigava noga te je poteptala, da je tolik srd zastrupil tvoje dobro srce?"

— Morda odvrnem to strašno maščevanje od tistega, za katerega ga je nocoj skovala? — je pomislil in ni se ustrašil, če je njemu namenjeno. A ves čas mu je nekaj prigovarjalo, da ne.

"Nočem te več videti. Vatani in hodi, odkoder si prišel. Kako se kesam, da sem te poklicala, vsi ste enaki, le pasli bi se nad skrivnostmi uboge, strte ženske. Čakaj, vse ti povem, da izveš, kdo sem. Lagala sem, ko sem ti pripovedovala o sovraštvu do tvoje žene. Nič ni res — kaj mi je mar ona in tvoj otrok! Podla laž, lahko rečeš! Igrala sem se s teboj, kakor tista princesa s pritlikavki. Pe saj preboječ, prestrašopeten za to. Sentimentalen mošič! Zakaj bi se pa ne poigrala z nami ubogimi, ki hodite zvečer spat, se prebujate prespani, hitite jutraj vauk na svoje delo, se pehate kakor mravlje. Če ste oženjeni, pridigajte moralo, govorite o koristnih zadevah in ste spodobni na vse pretege; kot samci pa ste klaverni don Juani in mislite, da je ena noč že vse. O, vi ubogi črvčki, ki ne veste, kje hodimo mi, ki nam ne daste pokoja ne noč ne dan; strasti iz oarčja zemlje bruhaajo se nas užga le, naše krvaveče dlanice ne počel kapljice vode, ker hočete, hočete izgoriti v nasladih smrti, pred katero trepetate vsi. Seveda, visoki so vaši pojmi o sebi, vi sol zemlje. S cekini bi ne preplačal minute vašega življenja. In če stopim med vas, sanjate o božanstvenih trenutkih ali pa prenašate svoje doživljanje med zvezde, od same slabosti in nezmožnosti, preživeti en sam utrip, kakor je v resnici. Kdaj dosežete, ti ovseni razum, večno resnico, da je smrt edina in večna na svetu?"

Vstal je in nepremičen od groze stmel v tolmuh njene bolesti. Še vedno je zakrivala oči in prosilno belino vratu je sunkoma dvigala kri.

"Pojd, je zapovedala.

Skomizgnil je z rameni in stopil k vratom.

"Milan!" akoro zarjula je. "Ne hodi, ne hodi. Ostani tu še trenutek. Nocoj moram govoriti!"

Popravila si je obleko in zamahnila, z roko, naj počaka.

"Oh, kako me je onečastil," mimo njega so strmele zevajoče oči, motreče strašno pošast.

"Kdo?"

"On!"

"Sama si si ga izbrala!"

"Ah, ne žali venomer! Saj ne veš ničesar. Odpusti; vse ti povem; iz samega sovraštva in maščevanja sem te hotela streti in zmeti pred teboj. Milan, zaradi svoje žene ram iz tega pekla. Milan, zaradi svoje žene mi pomagaj. Moj Bog, kaj so storili z menoj!"

Široko odprte rane se ni upal dotakniti ne z besedico, niti z najmanjšim preigom.

"Nič več ne vem, kaj delam, kaj govorim. Zdaj lahko vidim vso mojo zlobo, kako te je hotela nocoj prevarati, preslepiti, da bi verjel v ljubezen. O ne, to ubogo izmučeno srce ni zmoglo roditi ene same blage misli, enega samega čistega hrepenenja. In vsega je kriv on! Koliko časa že belim pred njim, kajti vse je že slutila duša v njegovem obrazu. Danes pa se mi je razodela resnica. Poslušaj, on je ljubil mojo mater in ta ubožica se mu je vrgla v naročje. Da prikrijeta svetu strašno sramoto, sta prodala mene. Koliko vere je pač imela moja mati, da ni slutila njegovih umazanih krempļjev, ki so segali le po denarju. Morda je varal tudi njo. Črke, katere so okrunile nedolžno čisti papir, razodevajo vse. Rečem ti, vse je pisalo pred mojim očmi, ko sem brala takorekoč pogodbo, s katero zaslepljena mati prodaja svojo hčer. Temu goljufu ni bila sveta še nobena duša na svetu. O, ko bi vedel oče.

(Dolga prihodnja)

denar. Policija je sicer preiskala ves vinograd, vendar brez uspeha.

Zadeva je vsekakor zelo skrivnostna in bo imela policija mnogo dela in truda, predno bo izsledila pravega krivca.

Pri delu se je ponesrečil. V velenjskem premogovniku se je dne 31. m. m. smrtno nevarno ponesrečil premogar Avgust Srot iz Skal. Radi eksplozije dinamita je 29 let starega moža pri njegovem vsakdanjem delu zasulo in ga silno poškodovalo na hrbtenici. Ponesrečenega delavca so spravili v javno bolnico v Celju.

Nesreča ne miruje. V Zgornji Rečici pri Laškem se je 40 let stari dninar Josip Klezin zvečer po končanem delu, ko bi si bil zaželel mirnega počitka, skoro smrtno ponesrečil. Ko je hotel zlesti na kozolec spat, je v temi tako nesrečno padel, da se je skoro ubil. Moža so hudo poškodovanega spravili v celjsko bolnišnico.

Smrtna kosa. V splošni državni bolnišnici v Ljubljani je po težki operaciji umrl lesni trgovec Anton Padar iz Ribnice. — V Celovcu je umrl v starosti 61 let Peter Urbanc, dolgoletni slovenski župan občine Sv. Stefan na Zili na Koroškem.

Smrtna kosa. — V Ljubljani je umrl Fran Borštnar, 57 let star. Zapušča soprogo in 4 otroke. — V Ljubljani je umrl Janko Prijatelj, posestnik in trgovec v St. Janžu na Dolenjskem.

Samomorilec, ki se je vrغل v prepad. Pred kratkim je brez sledu izginil od doma iz Lok 250 upokojeni rudar Alojz Ahlin, ki je odnesel seboj dva zavoja z razno obleko. Njegovi domači, predvsem njegov brat, so ga iskali več tednov z veliko vnamo, vendar brezuspešno. Pretekli dni pa so našli v Širjah pri Zidanem mostu v bližini posestnika Šromlja v prepadu moško truplo. Komajja, ki so jo poklicali, je dognala, da je bil mrtev pogrežani Alojz Ahlin iz Trbovelj. O njegovi smrti krožijo sedaj najrazličnejše govorice, vendar večinoma brez podlage. Ponesrečenec je bil podvržen padavici in je skočil v prepad najbrže v živni razburjenosti iz obupa nad življenjem.

DA SKUHAŠ DOBRO PI-VO, PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas kuhani vedno je najboljši in najcenejši.

Groceries, sladničarjem in v prodajalno šezestine damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacijah na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

PIJANA PROHIBICIJSKA AGENTA ARETIRANA.

Chicago, Ill. — Policijski saržent Lawrence Rafferty je aretiraral zamorska prohibicijska detektiva John W. Smitha in Horace Lyla, ko sta se v avtu tako vozila, kakor da merita cest, koliko je široka. Saržent pravi, da sta bila suhača pijana.

KJE SE NAHAJA

Anton Stopar, član dr. "Ojstri vrh" št. 391 S. N. P. J. v Durant City, Pa. Zadnje njegovo pismo sem prejel meseca maja to leto iz Kinzua, Pa. Prosim rojake, če kdo ve za njega, naj ga opozori na ta oglas, ako pa sam t glas čita naj se javi do 25. novembra na spodnji naslov: Jakob Debeve, P. O. Box 171 — Durant City, Pa. (Adv.)

LEPA PRILIKA ZA SLOVENC A LI HRVATA.

Na prodaj je posestvo v srednji slovensko-hrvatske naselbine v Milwaukee, Wis., sestojajoče iz gostilne, brivnice, krojačnice, 2 dvoran za seje itd. ene velike plesne dvorane z odrom ter popolno opremo modernih kulisa in razsvetljave, telovadnice in stanovanja. Proda se poceni radi bolezni v družini. Dohodki nad \$5,000.00 na leto brez gostilne.

NAT'L SERVICE BUREAU,
458 National Ave., Milwaukee, Wisconsin. (Adv.)

ITALIJANSKE HARMONIKE

Izdelujemo in importiramo vsakolično prvo vrstno ITALIJANSKE HARMONIKE ročnega dela, ki so najboljše in na svetu. Jamčemo deset let. Naše cene najnižje. Poiskaj harmoniko sastonj našim kupcem. Pišite po, hupščalci cenit.

RUATTA SERENELLI & CO.,
517 Blue Island Ave., Dept. 47, Chicago, Ill.

OJAČEVALNA TONIKA ZA SLABOTNE MOŠKE

za pridobitev energije življenja
Zgubljena moč, oslabele živce in obilice utrujenosti in splošna izmučenost bi se smela sedaj vplivati mnogo na moške od kar se je iznašlo to čudovito zdravilo "URSUS". Ta tonika vam povrne mladost in novo življenje, onim, ki se počutijo stari in nezmorni, pred čezom doslednosti, brez izjeme na starost, delo ali neuspešnost drugih se poskušati zdraviti. Uporabi zdravila "URSUS" se takoj opazijo, se lahko vrnete na dom in vseh se neškodljivo snovi. Cena veliki steklenici je \$1.50.

MARDOL LABORATORY
Dept. 3512
1723 N. Kedzie Ave., Chicago, Ill.

Tiskarna S. N. P. J.

SPREJEMA VSA V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA.

Tiska vabila za veselje in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih.

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI.

CENE ZMERNE, UNIJSKO DELO PRVE VRSTE.

VSA POJASNILA DAJE VODSTVO TISKARNE. Pišite po informacije na naslov: S. N. P. J. Printery, 2657-59 South Lawndale Avenue, Chicago, Ill.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA UST-MENA POJASNILA.